

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Slavkov u Brna

Zpracovatel:
Odborný tým Projektu

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Slavkov u Brna leží v Jihomoravském kraji jihovýchodně od Brna a tvoří 1 z 21ti správních obvodů (dále jen SO) tohoto kraje. SO ORP Slavkov u Brna lze stručně charakterizovat následujícími údaji:

- do SO spadá celkem 18 obcí (stejná hodnota jako SO ORP Břeclav a SO ORP Hodonín);
- počtem obyvatel je 5. nejmenší (22.055 obyvatel), z toho 6.224 žije v jádrovém městě);
- rozlohou necelých 158 km² je 2. nejmenším obvodem kraje.

Tabulka 1: Komparace SO ORP v Jihomoravském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Slavkov u Brna	18	22055	6224	158
Moravský Krumlov	33	22235	5893	348
Pohořelice	13	13439	4678	195
Znojmo	111	91197	33964	1242
Mikulov	17	19695	7410	244
Tišnov	59	29778	8849	342
Bučovice	20	15932	6450	171
Vyškov	42	51778	21496	547
Hustopeče	28	35503	5883	355
Boskovice	73	51378	11446	511
Veselí nad Moravou	22	38931	11471	343
Kyjov	42	55832	11483	470
Břeclav	18	59742	24925	439
Ivančice	17	24042	9604	172
Rosice	24	24904	5790	174
Blansko	43	55976	20841	351
Židlochovice	24	31050	3615	194
Šlapanice	40	63498	7076	343
Hodonín	18	61402	25094	286
Kuřim	10	21956	10814	77
Brno	1	378327	378327	230
Průměr za kraj	32	55650	-----	343

Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdvíženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání s ostatními SO ORP Jihomoravského kraje a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obcí SO a počtem obyvatel):

- SO ORP s počtem obyvatel v intervalu 21.500 až 22.500 obyvatel (celkem 8 srovnatelných SO ORP: Kuřim, Moravský Krumlov, Soběslav, Kralovice, Přeštice, Dobříš, Sedlčany, Chotěboř);
- SO ORP s počtem obcí ve správním obvodu 18 obcí (celkem 7 srovnatelných SO ORP: Břeclav, Hodonín, Frýdlant, Horšovský Týn, Kralupy nad Vltavou, Valašské Meziříčí, Žatec).

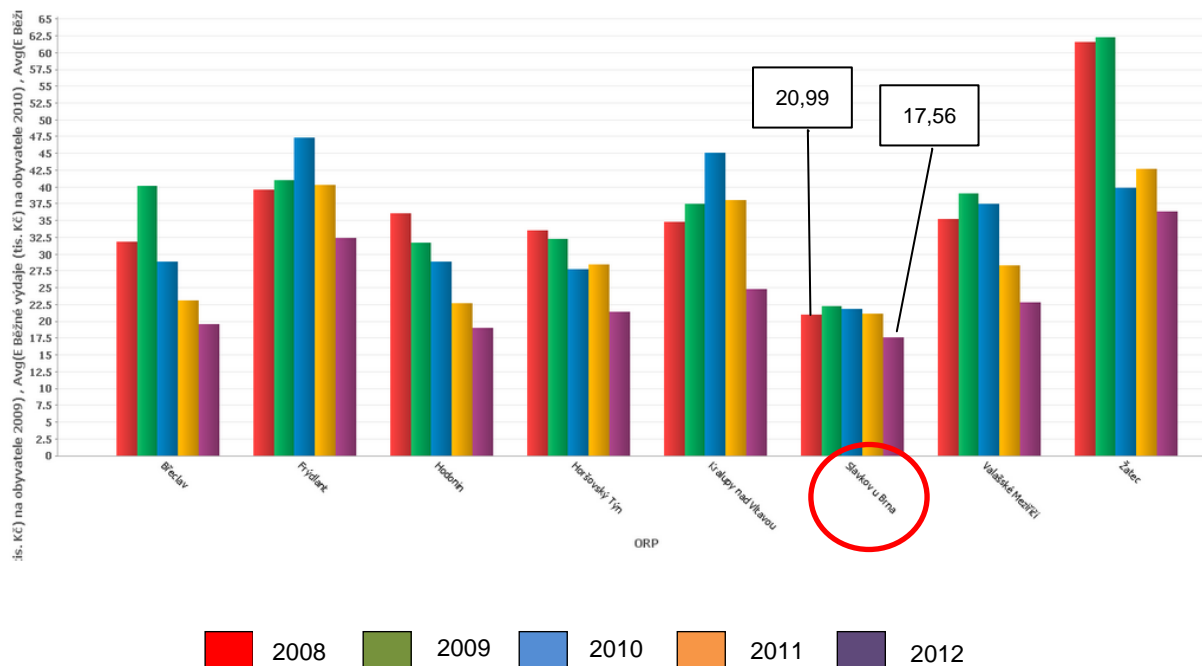
2. Ekonomická výkonnost

Mezi ekonomickými ukazateli je zajímavé se u SO ORP Slavkov u Brna blíže podívat na **úroveň běžných výdajů na obyvatele**, která byla sledována mezi lety 2008-2012. Jak je z níže uvedeného obrázku zřejmé, SO ORP Slavkov u Brna po celou dobu vykazoval oproti ostatním vybraným SO ORP **nejnižší hodnoty**. Což

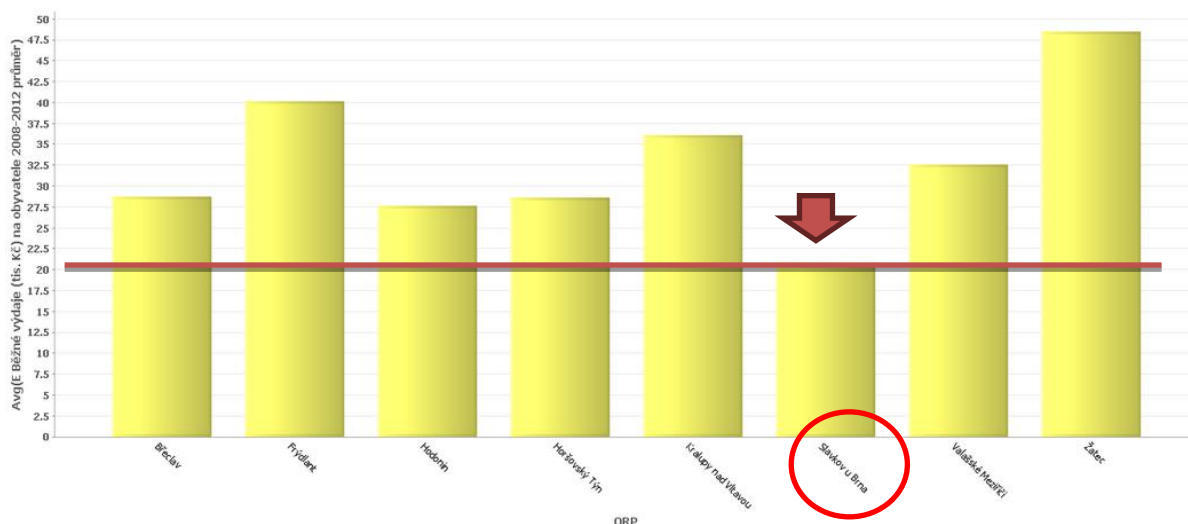
potvrzuje i průměr ukazatele (20,72 tis. Kč/obyv./rok), jehož hodnoty jsou absolutně nejnižší ve skupině obcí srovnávaných dle kritéria počtu obcí. Viz obrázek 1.

Při užití kritéria počtu obyvatel se SO ORP Slavkov u Brna dostává na druhou nejnižší pozici ze všech srovnávaných obvodů (po ORP Kralovice).

Obrázek 1: Běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 18) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

Obrázek 2: Průměrné běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 18) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

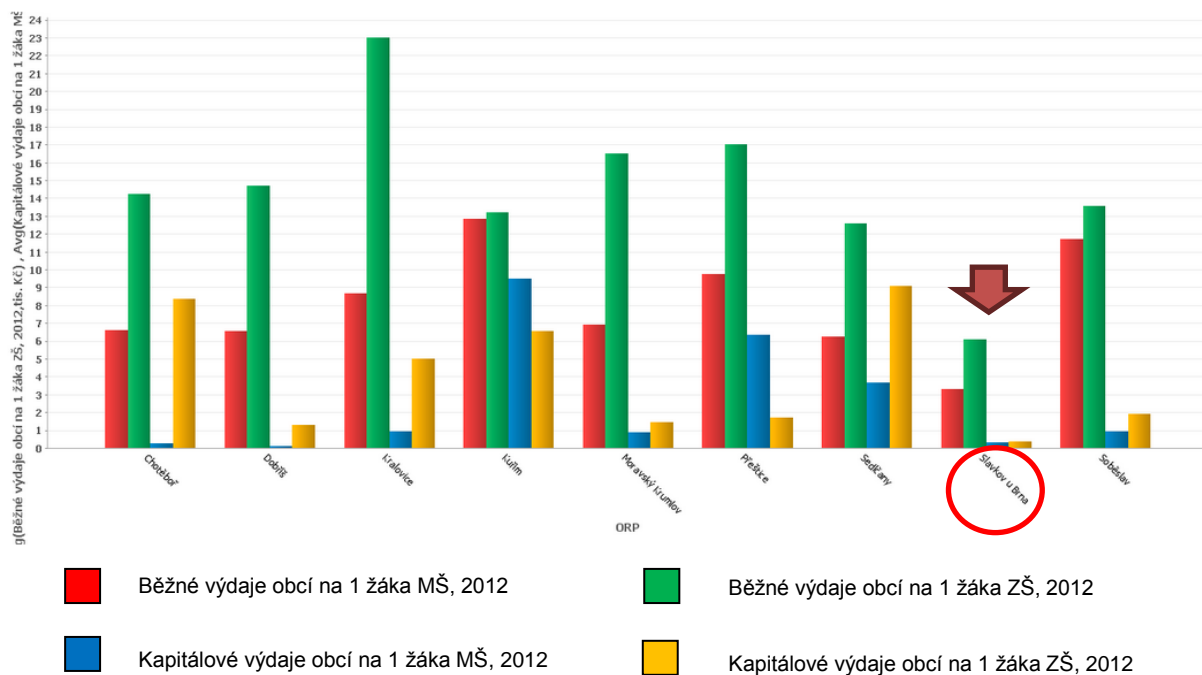

3. Předškolní a školní vzdělávání

Mezi ukazateli předškolního a školního vzdělávání je vhodné se zaměřit v případě SO ORP Slavkov u Brna zejména na porovnání **běžných a kapitálových výdajů na žáky základních a mateřských škol**. Při pohledu na jakýkoliv z daných parametrů znázorněných grafem jsou hodnoty za tento obvod 1 z nejnižších (kapitálové výdaje na 1 žáka MŠ) či dokonce nejnižší (zbývající 3 ukazatele).

Není bez zajímavosti, že tuto pozici, tj. 1 z nejnižších (resp. nejnižší) hodnot ukazatelů, si obvod drží i v případě aplikace všech ostatních kritérií (SO kraje, SO se srovnatelným počtem obcí).

Obrázek 3: Běžné a kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 21,5 – 22,5 tis. obyv.) na žáka MŠ a ZŠ (v tis. Kč)

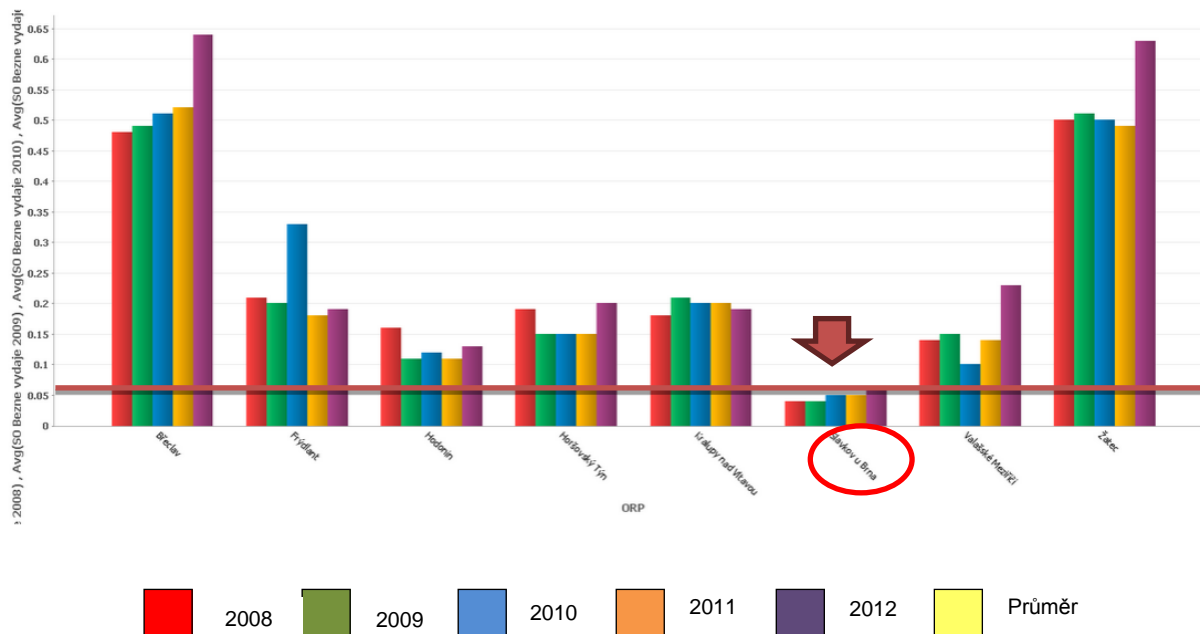

4. Sociální služby

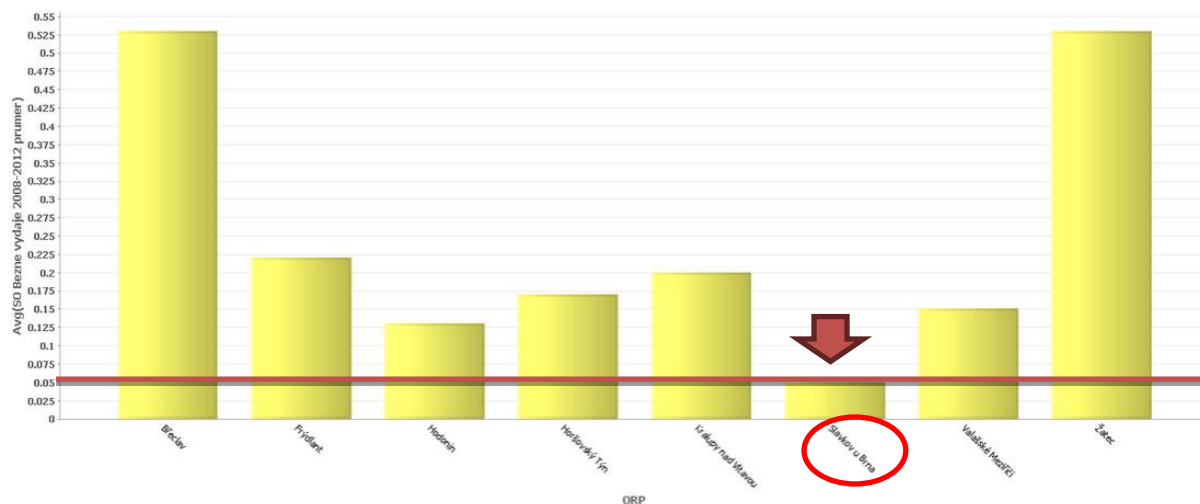
Z pohledu sociálních služeb je vhodné vyzdvihnout srovnání **běžných výdajů na obyvatele**. Lze konstatovat, že SO ORP Slavkov u Brna dosahuje ve sledovaném období u vybraného vzorku SO ORP nejnižších hodnot (v průměru 0,05 tis. Kč/obyv./rok). Jejich výše má navíc i když malou, přesto trvale stoupající tendenci. Situaci znázorňují obrázky 4 a 5.

Obdobná situace avšak platí, i pokud bychom aplikovali jiné kritérium pro výběr srovnávaných SO ORP, např. počet obyvatel v daném obvodu nebo SO kraje.

Obrázek 4: Běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 18) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

Obrázek 5: Průměrné běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 18) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

5. Závěrečné shrnutí

SO ORP SLAVKOV U BRNA	
základní charakteristika	<p>v Jihomoravském kraji správní obvod ORP Slavkov u Brna:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlohou 2. nejmenším správním obvodem z hlediska počtu obyvatel je 5. nejmenší
ekonomická výkonnost	<ul style="list-style-type: none"> běžné výdaje na obyvatele se v čase snižují a jsou nejnižší ze srovnávané skupiny
předškolní a školní vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> velmi nízká úroveň běžných i kapitálových výdajů na žáky MŠ a ZŠ
sociální služby	<ul style="list-style-type: none"> nízké běžné výdaje na sociální služby na obyvatele s mírně rostoucím trendem hodnot

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad